

DE GLORIE
van de
PREHISTORIE

Educatief pakket voor het 5^e en 6^e leerjaar
van het basisonderwijs.

BESTE LEERKRACHT,

Met het educatief pakket 'De glorie van de prehistorie' haal je letterlijk een stukje prehistorie in de klas. Het omvat twee prachtige koffers vol replica's uit de Heuvellandse geschiedenis. Leerlingen krijgen zo de unieke kans om prehistorische gebruiksvoorwerpen van dicht te bekijken, aan te raken, soms te testen of zelfs te ruiken!

'De glorie van de prehistorie' is de ideale aanvulling op de standaard prehistorieles. Bovendien is alles helemaal uitgewerkt en kan je meteen aan de slag! Via verrassende internetfilmpjes leren de kinderen over enkele basisaspecten van de prehistorie. Daarna maken ze aan de hand van reeds uitgeschreven scenario's zelf presentaties bij de replica's in de koffers. Eindtermen van verschillende leergebieden komen op deze manier aan bod.

We wensen u alvast veel plezier met dit pakket! Indien u achteraf nog iets kwijt wil (feedback, evaluatie) dan kan u terecht bij: Dienst Vrije tijd en cultuur, 057/450.472 of cultuur@heuvelland.be

HOE VERLOOPT DE LES?

De les is opgebouwd uit twee grote delen:

DEEL 1

Maak kennis met Leo. Hij is gepassioneerd door de prehistorie en wil via het internet zijn kennis delen met de hele wereld. Bekijk zijn ludieke filmpjes over de steentijd en voer telkens zijn opdrachten uit.

DEEL 2

De klas wordt verdeeld in werkgroepjes. Elk team krijgt één of enkele replica's en de bijhorende presentatiefiches. Hiermee gaan de kinderen aan de slag om zelf een kleine voorstelling te maken.

WAT HEB JE NODIG?

Het educatief pakket omvat twee werpspiesen en twee koffers met daarin:

★ **Deze handleiding**

In dit boekje lees je stap voor stap het verloop van de les.
De digitale versie vind je ook op de USB-stick in de koffer.

★ **De filmpjes**

De filmpjes van Leo kan je op verschillende manieren bekijken:

- via www.vimeo.com/deglorievandeprehistorie
- via DVD (verder in dit boekje)
- via USB-stick

Projecteer het beeldscherm door middel van een beamer of een digitaal bord zodat de hele klas mee kan kijken.

★ **De replica's**

Deze komen aan bod in beide delen van de les.

★ **De 9 presentatiefiches**

Print elke fiche drie keer af zodat de leerlingen er mee aan de slag kunnen in deel 2 van de les. Je kan ze vinden op de USB-stick.

DVD

DEEL I

DEEL 1

Leo is gepassioneerd door de prehistorie en wil via het internet zijn kennis delen met de hele wereld. Bekijk zijn ludieke filmpjes over de steentijd en voer telkens zijn opdrachten uit.

Naast de overdracht van informatie, hebben de filmpjes ook de functie om allerlei 'presentatievormen' voor te stellen. Hieruit kunnen de leerlingen inspiratie putten voor het uitwerken van een eigen toneelstukje (deel 2 van de les).

Open de video's van Leo via vimeo.com/deglorievandeprehistorie of via de USB-stick in de koffer of via de DVD in dit boekje. Projecteer het beeldscherm door middel van een beamer of een digitaal bord zodat de hele klas mee kan kijken.

VIDEO 1 ★ WELKOM IN DE PREHISTORIE!

Hierin schetst Leo het tijds kader van de prehistorie. Op het einde van het filmpje kondigt hij een quiz aan (video 2) en vraagt hij om pen en papier klaar te houden.

VIDEO 2 ★ QUIZZZZZ

Leo toetst of de informatie van video 1 wel is blijven hangen. Hij stelt vijf vragen en geeft telkens twee mogelijke antwoorden. De leerlingen noteren iedere keer de letter van hun keuze. Wie alles juist heeft, eindigt met het woord PALEO.

VIDEO 3 ★ PALEO OP HET BORD

Wat betekent PALEO? En paleolithicum? Leo legt het uit aan de hand van een bordtekening. Hij geeft de opdracht om samen 10 ingrediënten te bedenken die passen in de paleo-keuken. Je zoekt naar dingen die je kan verzamelen of waarop je kan jagen in de wilde natuur.

Wat past er op het lijstje:

noten, zaden, kruiden, eetbare planten, eieren, klein wild, vis, fruit, honing, water...

Wat past er niet op het lijstje:

melkproducten, rijst, vlees van gekweekte dieren, pasta, gekweekte groenten...

VIDEO 4 ★ KOKEN MET LEO

Leo wil een paleo-gerechtje koken en zoekt hiervoor de juiste ingrediënten in zijn keuken. Hij probeert daarna om zelf vuur te maken, maar dat lukt niet... De vuursteen, het ijzerpyriet en de gedroogde tondelzwam die hij hiervoor gebruikt, vind je in één van de koffers. Probeer het dus gerust ook eens zelf in de klas. Let vooral op de geur die vrijkomt bij het tegen elkaar slaan van de stenen.

Via de zoekterm 'vuur' in combinatie met 'maken' of 'prehistorie' of 'vuursteen' vind je op het internet al snel een hele hoop filmpjes met mooie demonstraties van hoe je zelf vuur kan maken. Bekijk er enkele in de klas.

VIDEO 5 ★ CREATIEF MET LEO

Wat deed de jager-verzamelaar nog meer naast eten verzamelen en vuur maken? Leo toont enkele foto's van rotsschilderingen en demonstreert hoe je er één kan naschilderen. Indien daar tijd voor is, kan je dit knutselwerkje ook maken in de klas. Bij de derde foto zie je een stenen bouwwerk. Kunnen de leerlingen de betekenis ervan raden? Leo geeft meer uitleg in de volgende film.

VIDEO 6 ★ DE NIEUWE STEENTIJDSPCIALISTEN

We zijn aangekomen bij de nieuwe steentijd. Voor meer uitleg hierover gaat Leo in gesprek met enkele bevriende specialisten ter zake: Nico, Chelsy en Helmut. Deze laatste toont op zijn eigen ruwe manier hoe je granen vermaalt op een maalsteen met behulp van een wrijfsteen. Het materiaal dat hij hiervoor gebruikt, vind je in één van de koffers. Probeer het dus gerust ook zelf eens in de klas. Opgelet! Het potje waarin de granen zitten, heeft geen platte bodem en kan dus makkelijk omvallen.

VIDEO 7 ★ DE UITDAGING

Leo geeft de opdracht om zelf presentaties te maken en zo kom je bij deel 2 van deze les.

DEEL 2

DEEL 2

Je hebt op vraag van Leo ondertussen al enkele voorwerpen bekeken uit de koffers, maar er zitten er ook nog heel wat andere in. Het zijn allemaal replica's (namaak) van gebruiksvoorwerpen uit de prehistorie, onder andere gevonden in **Heuvelland**. Het is nu aan de leerlingen om zelf een leuke voorstelling te maken rond één of meerdere replica's. Om het iets makkelijker te maken, heeft Leo al enkele scenario's bedacht en uitgeschreven.

Hoe ga je te werk?

1. Zorg dat je vooraf elke presentatiefiche drie keer hebt afgedrukt (op de USB-stick).
2. Verdeel de klas in groepjes van drie leerlingen.
3. Vertel dat er verschillende soorten presentaties zijn en stel ze voor (zie lijstje hieronder). Laat elk groepje iets kiezen waar het zich goed bij voelt.

★ **Interview** (fiche 1)

★ **Rap** (fiche 2 en 9)

★ **Internetgesprek** (fiche 3)

★ **Raadspelletje** (fiche 4)

★ **Quiz** (fiche 5 en 8)

★ **Reclamespot** (fiche 6)

★ **Nieuwsbericht** (fiche 7)

4. Deel nu de presentatiefiches uit volgens de keuzes van de teams en overloop klassikaal de drie stappen bovenaan het blad.

★ **Stap 1: Neem de juiste replica's uit de koffer.**

Wees voorzichtig, sommige stuks zijn heel breekbaar!

Het is de bedoeling dat de replica's getoond worden in de presentatie. Sommige replica's zijn fragiel en/of hebben scherpe randen. Vraag de leerlingen met nadruk om voorzichtig om te gaan met de voorwerpen die ze ter beschikking krijgen.

★ **Stap 2: Verdeel de volgende rollen:...**

Deze zijn bij iedere fiche uiteraard verschillend.

Misschien komt het aantal personages op het kaartje niet overeen met het aantal kinderen in het groepje. Dit kan opgelost worden door het bedenken van extra rollen (waarover de bestaande tekst dan verdeeld kan worden) of doordat sommige kinderen meerdere rollen op zich nemen.

★ **Stap 3: Oefen de tekst en leef je helemaal in.**

Maak gerust aanpassingen en notities op dit blad.

Het scenario op het kaartje is een aanzet en mag gerust aangepast worden. De tekst mag gerust met eigen woorden gezegd worden. Het is wel belangrijk dat de informatie over de replica's goed wordt doorgegeven in de presentatie.

5. Nu kunnen de leerlingen de drie stappen uitvoeren.

Nog enkele tips:

1. Wil je graag creatieve en boeiende resultaten? Geef de groepjes dan **voldoende tijd** (minstens enkele dagen) om voor te bereiden. Zo krijgen ze de kans om zich de tekst eigen te maken, materiaal mee te brengen van thuis of dingen in elkaar te knutselen. Als leerkracht kan je tijdens voorbereidingen in de klas nuttige tips geven en bijsturen waar nodig.
2. Laat de leerlingen toffe typetjes bedenken! Elk personage heeft een **eigen manier van spreken/bewegen** en misschien ook een gepast **kostuum**. Denk maar aan enkele van de personages die Leo speelde in zijn filmpjes. De leerlingen kunnen ook eventueel **attributen** meebrengen van thuis om hun presentatie te ondersteunen.
3. Stimuleer de leerlingen om hun **tekst uit het hoofd** te leren. Is dat te moeilijk wegens teveel tekst of te weinig tijd, laat hen dan steekkaartjes maken met hun eigen tekst.
4. Misschien is de voorkant van de klas niet het ideale **decor** voor de presentatie en past die beter in de tuin, de computerklas of nog een ander plekje op school.

5. Denk je dat jouw leerlingen nog **meer uitdaging** aankunnen? Dan kunnen ze de informatie die ze in het scenario vinden misschien omzetten in een filmpje. Indien er video's gemaakt worden, kunnen die achteraf eventueel gedeeld worden met ouders en andere geïnteresseerden via de website van de school (of via een ander platform).
6. Als je de **volgorde** van de presentatiefiches (nummer 1 tot 9) respecteert, dan zijn de voorstellingen van de replica's chronologisch geordend van oud naar nieuw.
7. De presentatiefiches die niet gekozen zijn, kan je zelf voorlezen. Zo komen **alle replica's** in de koffer **aan bod**.

EINDTERMEN

Mens en maatschappij: Historische tijd - 3.7/3.9

Muzische vorming: Drama - 3.4, Media - 5.1

Nederlands: Strategieën - 5

Wetenschap en techniek: Techniek en samenleving - 2.17

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling
Europa investeert
in zijn platteland

Heuvelland
verrassend veelzijdig

